

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ สค ๒๐๖/๒๕๕๙

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพสามิตเกี่ยวกับการ
การซื้อขาย

ผู้อุทธรณ์ : นาย ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กรมสรรพสามิต

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงอธิบดีกรมสรรพสามิต ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับจำนวน (ลิตร ต่อเดือน) ของการซื้อขายโลหะอิน และสารละลายมิกซ์โซลีน ของบริษัท – จากบริษัท - ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๒ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ เพื่อนำไปใช้อ้างอิงเป็นทุนทรัพย์ในการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกร้องค่าเสียหาย

กรมสรรพสามิตมีหนังสือ ที่ กค ๐๖๑๖/๑๓๗๑๒ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ถึงผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ได้มาจากงบเดือนของผู้ประกอบการสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน และเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการกรมสรรพสามิต และเป็นข้อมูลที่กำหนดชั้นความลับ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ชั้นลับ (CONFIDENTIAL) ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ (๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย และตามมาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ ซึ่งการเปิดเผยตามคำขอมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง แต่อาจก่อให้เกิดผลกระทบกับผู้ประกอบการที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๐๖/๒๕๕๙

กรมสรรพสามิต ประกอบกับพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๑๖๖ กำหนดโทษ ผู้ที่เปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของผู้มีหน้าที่เสียภาษีไว้

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพสามิต

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการ แผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลที่กรมสรรพสามิตมิให้เปิดเผยข้อมูล ข่าวสาร คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนบริษัท - และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปความได้ว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ผู้อุทธรณ์ได้เป็นนายหน้าให้กับบริษัท - ในการซื้อสารละลายโทลูอิน และสารละลายมิกซ์ไซลีน จากบริษัท - โดยลงนามในสัญญาขายหน้ากับนาย ข. ประธานกรรมการ บริษัท - ซึ่งมีข้อตกลงว่า บริษัท - ต้องจ่ายค่านายหน้าให้กับผู้อุทธรณ์เป็นรายเดือนทุกเดือนตาม สัดส่วนของยอดที่ซื้อขาย ซึ่งตลอดมาบริษัท - ได้จ่ายค่านายหน้าให้ผู้อุทธรณ์เฉพาะการซื้อ สารละลายโทลูอิน ต่อมาปี ๒๕๕๗ เมื่อนาย ข. ได้เสียชีวิตลง บริษัท - ได้หยุดจ่ายค่านายหน้าการซื้อ สารละลายโทลูอิน ให้แก่ผู้อุทธรณ์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน ส่วนการซื้อ สารละลายมิกซ์ไซลีน ผู้อุทธรณ์ไม่เคยได้รับเงินค่านายหน้าเลยตั้งแต่เริ่มสัญญาจนถึงปัจจุบัน ผู้อุทธรณ์ ต้องการฟ้องคดีเพื่อให้บริษัท - จ่ายค่านายหน้าที่ยังไม่ชำระแก่ผู้อุทธรณ์ ซึ่งการยื่นฟ้องคดีผู้อุทธรณ์ ต้องได้ทราบจำนวนการซื้อสารละลายทั้งสองตัวของบริษัท - ผู้อุทธรณ์จึงได้ใช้สิทธิขอข้อมูลจำนวน (ลิตร ต่อเดือน) ของการซื้อสารละลายโทลูอิน และสารละลายมิกซ์ไซลีน ของบริษัท - จากบริษัท - ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๒ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ไปยังกรมสรรพสามิต แต่ได้รับการปฏิเสธการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ผู้แทนกรมสรรพสามิตชี้แจงด้วยวาจา และมีหนังสือกรมสรรพสามิต ลับ ที่ กค ๐๖๑๖/๒๒๕ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ชี้แจงเพิ่มเติม สรุปความได้ว่า สารละลายโทลูอิน และสารละลายมิกซ์ไซลีน เป็นสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน ที่ได้รับการควบคุมตาม พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งผู้ประกอบการต้องยื่นต่อกรมสรรพสามิตตาม ระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการขอยกเว้นภาษีสำหรับสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Solvent) ที่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๒ ระเบียบกรมสรรพสามิตว่า ด้วยการขอยกเว้นภาษีสำหรับสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Solvent) ที่ นำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๒) และข้อตกลงการขออนุญาตเป็นผู้ใช้ สารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Solvent) ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเพื่อนำไปใช้ใน อุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยข้อมูลที่ผู้ประกอบการจัดส่งให้กรมสรรพสามิตมีลักษณะเป็นงบเดือน ซึ่งกรม

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๐๖/๒๕๕๙

สรรพสามิตเห็นว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่มีการกำหนดขึ้นความลับไว้ ประกอบกับพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๑๖๖ ได้กำหนดโทษผู้ที่เปิดเผยข้อเท็จจริงใดเกี่ยวกับกิจการของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ข้อมูลดังกล่าวจึงเข้าลักษณะตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ไม่อาจเปิดเผยได้ และข้อมูลตามคำขอของผู้อุทธรณ์นั้น ในขณะนี้กรมสรรพสามิตสามารถหาพบเพียงเดือนมกราคม ๒๕๕๖ – ธันวาคม ๒๕๕๘ ส่วนข้อมูลปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕ อยู่ระหว่างการค้นหา โดยในส่วนสารละลายมิกซ์โซลีน เท่าที่หาพบ บริษัท - ไม่เคยซื้อจากบริษัท - สำหรับการขอข้อมูลของผู้อุทธรณ์ในครั้งนี้ กรมสรรพสามิต ไม่เคยสอบถามบริษัท - ว่าจะคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวหรือไม่

ผู้แทนบริษัท - ชี้แจงสรุปความได้ว่า บริษัท - ได้ทำกิจการเกี่ยวกับการซื้อขายเคมีภัณฑ์ ซึ่งบริษัทฯ เป็นลูกค้ารายใหญ่ของบริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด โดยบริษัท - เป็นบริษัทในเครือของ บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ต่อมาบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) ได้เข้าซื้อกิจการของบริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ทั้งบุคลากร ธุรกิจ และลูกค้า บริษัท - จึงถูกย้ายมาเป็นลูกค้าของบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) ด้วย โดยเคมีภัณฑ์ที่บริษัท - ได้ซื้อขายกับบริษัท - มีสารละลาย ๒ ตัว คือ สารละลายโทลูอิน และสารละลายโซลีน ซึ่งสารละลายทั้งสองเป็นสารละลายที่ได้รับการควบคุมตามระเบียบของกรมสรรพสามิต ดังนั้น ในแต่ละเดือนบริษัทฯ จะต้องยื่นรายละเอียดของปริมาณการซื้อขายรวมถึงข้อมูลของลูกค้าแต่ละรายที่มีการซื้อขายต่อกรมสรรพสามิตเพื่อให้กรมสรรพสามิตตรวจสอบ สำหรับกรณีของผู้อุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อ้างว่าได้เซ็นสัญญานายหน้ากับนาย ข. ซึ่งเป็นประธานกรรมการบริษัท - ในขณะนั้น ต่อมาเมื่อนาย ข. เสียชีวิต ภรรยาของนาย ข. ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานกรรมการฯ แทน ผู้อุทธรณ์ได้เคยนำสัญญานายหน้ามาให้บริษัทฯ ดู แต่เรื่องนี้ไม่เคยมีใครในบริษัท รวมทั้ง บริษัท - ทราบมาก่อน และผู้อุทธรณ์ก็ไม่เคยเข้าชี้แจงต่อบริษัทฯ ว่า ผู้อุทธรณ์ไปเจรจาอะไร กับใครไว้ และต้องการข้อมูลไปเพื่ออะไร ซึ่งหากผู้อุทธรณ์เป็นนายหน้าให้กับบริษัทฯ จริง ผู้อุทธรณ์ต้องทราบปริมาณการซื้อขายกับบริษัท - บริษัทฯ จึงไม่เห็นด้วยหากจะมีการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทฯ ที่ได้ยื่นไว้กับกรมสรรพสามิต เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลจะทำให้ทราบถึงสัดส่วนของการทำตลาดของทั้งบริษัท - และบริษัท - แม้ผู้อุทธรณ์จะขอทราบเพียงปริมาณการซื้อก็สามารถทำให้ทราบส่วนแบ่งทั้งตลาดของบริษัท - ได้ ซึ่งจะมีผลต่อการแข่งขันทางการค้า และการที่บริษัทฯ ให้ข้อมูลกับกรมสรรพสามิตก็เพราะเชื่อว่ากรมสรรพสามิตจะคุ้มครองข้อมูลให้ ถ้าข้อมูลนี้เป็นข้อมูลที่เปิดเผยได้ก็จะทำให้ต่อไปมีแต่ผู้มายื่นขอข้อมูลของบริษัทฯ อื่นได้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ จำนวนลิตรต่อ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๐๖/๒๕๕๙

เดือนของการซื้อสารละลายโทลูอิน และสารละลายมิทซ์ไฮลีน ของบริษัท - จากบริษัท - ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๒ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน ซึ่งเป็นสารละลายที่ได้รับการควบคุมตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ต้องยื่นต่อกรมสรรพสามิตตามระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการขอยกเว้นภาษีสำหรับสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Solvent) ที่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๒ ระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการขอยกเว้นภาษีสำหรับสารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Solvent) ที่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๕๔ (ฉบับที่ ๒) และข้อตกลงการขออนุญาตเป็นผู้ใช้สารละลายประเภทไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Solvent) ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งการเปิดเผยไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และแม้บริษัท - จะคัดค้านการเปิดเผยข้อมูล แต่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่ชัดเจนว่าการเปิดเผยเพียงปริมาณการซื้อขายจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่กิจการค้าของบริษัท - อย่างไร ประกอบกับผู้อุทธรณ์มีความเกี่ยวพันตามสัญญานายหน้ากับบริษัทฯ จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียในข้อมูลข่าวสารดังกล่าวด้วย ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้ว เห็นว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้ โดยข้อมูลที่กรมสรรพสามิตค้นหาได้ในขณะนี้เพียงข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ถึง ๒๕๕๘ เท่านั้น สำหรับข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ถึงปี ๒๕๕๕ เป็นข้อมูลที่ต้องใช้เวลาในการค้นหา ซึ่งกรมสรรพสามิตต้องแจ้งกำหนดเวลาให้ผู้อุทธรณ์ทราบ และเมื่อค้นพบแล้วก็ต้องเปิดเผยข้อมูลให้แก่ผู้อุทธรณ์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงวินิจฉัยให้กรมสรรพสามิตเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์

นายสมยศ เชื้อไทย

หัวหน้าคณะที่ ๓

ศาสตราจารย์ ปรีดี เกษมทรัพย์

กรรมการ

